

**КОНСПЕКТ ПО ХИГИЕНА, МЕДИЦИНСКА ЕКОЛОГИЯ, ХРАНЕНЕ И
ЕПИДЕМИОЛОГИЯ ЗА СПЕЦИАЛНОСТТА
„ ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА,**

ХИГИЕНА

I. Теоретични въпроси.

1. Предмет, цел, задачи, методология, методи и раздели на хигиенната наука.
2. Хигиенно-епидемиологично осигуряване на населението в РБ. Задачи и участие на денталния медик в профилактичната дейност.
3. Хигиенна характеристика на състава на атмосферния въздух и неговото замърсяване.
4. Хигиенна характеристика на слънчевата радиация и физичните свойства на въздуха.
5. Хигиенни аспекти на климата и времето.
6. Химичен състав на водата и влиянието му върху здравето на населението. Водата като източник на флуор. Епидемиологична роля и оценка на водата.
7. Хигиенни изисквания и норми за питейна вода. Изисквания към водоснабдяването на населените места - пречистване, обеззаразяване и флуориране на водата.
8. Хигиенни аспекти на урбанизацията. Хигиенни принципи при планиране и изграждане на населените места. Борба с шума в населените места.
9. Хигиена на почвата. Токсикологично и епидемиологично значение. Замърсяване и самоочистване на почвата.
10. Лична хигиена. Елементи на здравословния начин на живот.
11. Хигиена на кожата,облеклото и обувките. Орална хигиена.
12. Хигиена на отделните органи и системи. Полова хигиена. Герохигиена.
13. Хигиенни норми и изисквания към планирането и обзавеждането на дентални центрове и кабинети.
14. Физиолого-хигиенни основи на здравословното хранене – енергоразход и енергийни нужди; физиологична роля и значение на белтъци, мазнини и въглехидрати.

15. Физиологична роля и значение на витамините и минералните вещества.
Роля и значение на хранителните вещества в профилактика на зъбния кариес.
16. Храносмилане и усвояемост на храната.
17. Хранене при отделни популационни групи.
18. Основни изисквания за здравословно хранене. Физиологични норми за хранене.
19. Хигиенна характеристика на хранителни продукти от животински произход - мляко и млечни продукти; месо и месни изделия; риба и яйца.
20. Хигиенна характеристика на хранителни продукти от растителен произход - зърнени храни, хляб, тестени изделия и захар; варива и ядкови плодове; плодове и зеленчуци, гъби.
21. Хигиенна характеристика на хранителните мазнини, безалкохолни и алкохолни напитки.
22. Значение и хигиенни изисквания към кулинарната обработка и консервирането на хранителните продукти.
23. Функционални храни.
24. Основи на лечебното хранене.
25. Алтернативно хранене.
26. Хигиенна оценка на химичните замърсители и добавки в хранителните продукти. Немикробни хранителни отравяния.
27. Бактериални хранителни заболявания. Хранителни микотоксикози.
28. Болести от неправилно хранене.
29. Професионални вредности - понятие и класификация.
30. Трудова медицина - основни понятия в трудовата медицина, цел, задачи и водещи направления в дейността по трудова медицина.
31. Фактори на работната среда и работния процес, дейности и производства, при които се откриват и свързаните с тях заболявания.
32. Работоспособност. Промени в организма при работа.
33. Умора и преумора. Професионален стрес. Профилактика на умората.
34. Хигиенна характеристика на замърсяването на работната среда с прах.
35. Физични фактори на работната среда - шум, вибрации, ултра - и инфразвук.
36. Обща характеристика на химичните вещества и препарати, наречени "промишлени отрови"

37. Основни и производни токсикометрични параметри, биомаркери, профилактика на отравянията.
38. Токсикологична оценка на химични агенти, свързани със здравето на денталните лекари и денталното здраве на населението. Тежки метали.
39. Токсикологична оценка на химични агенти, свързани със здравето на денталните лекари и денталното здраве на населението. Киселини и основи; алдехиди и кетони.
40. Токсикологична оценка на химични агенти, свързани със здравето на денталните лекари и денталното здраве на населението. Алкохоли. Вредни газове.
41. Токсикологична оценка на химични агенти, свързани със здравето на денталните лекари и денталното здраве на населението. Ароматни въглеводороди.
42. Трудовомедицински проблеми при денталните лекари.
43. Хигиена на детската и юношеската възраст - цел и задачи.
44. Възрастова периодизация. Календарна и биологична възраст.
45. Особености в растежа и развитието на деца и подрастващи.
46. Хигиенни изисквания към дневния режим на деца и подрастващи.
47. Хигиенни изисквания към детските заведения и училища.

II. Въпроси с практическа насоченост

1. Постановка и методи за пробовземане при изследване и оценка на атмосферното замърсяване и за определяне на въздействието му върху организма.
2. Методология и методи за провеждане на лабораторен контрол над питейната вода.
3. Методи за определяне на органолептичните, някои санитарно-химични и микробиологични показатели за хигиенна оценка на питейната вода.
4. Методи за хлориране на вода при местно водоснабдяване и при полеви условия. Определяне на остатъчен хлор във вода за пиене.
5. Санитарна експертиза на проект за денталните центрове и кабинети.
6. Текущ санитарен контрол в денталния кабинет - оценка на осветлението, вентилацията и съдържанието на живачни пари във въздуха.

7. Определяне и оценка на енергийното съдържание, качествения състав и кариес - профилактична стойност на меню-разкладка и режим на хранене.
8. Оценка на хранителния статус.
9. Методи за експертиза на доброкачествеността на прясното мляко, месо и детски храни.
10. Оценка на тежестта и напрежението на труда; физиологични и психофизиологични методи за оценка на работоспособността и умората.
11. Санитарен контрол в промишлен обект. Лични предпазни средства.
12. Методи за контрол на физическото развитие на децата и юношите.
13. Санитарен контрол в детско заведение и училище.

КОНСПЕКТ ПО ЕПИДЕМИОЛОГИЯ ЗА СТУДЕНТИ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА III – ТИ КУРС

1. Предмет, задачи, методи на епидемиологията.
2. Епидемичен процес – определение, епидемично огнище, форми.
3. Извор на заразата. Болният човек като извор на заразата. Ролята на болните животни като извор на заразата.
4. Извор на заразата – ролята на заразносителите – видове, продължителност, лечение. Ролята на животните- заразносители.
5. Механизъм на предаване на заразата. Определение, видове, фази, фактори на предаване на заразата. Класификация на инфекциозните заболявания.
6. Ролята на водата и хранителните продукти като фактор на предаване на заразата.
7. Ролята на почвата и въздуха като фактори за предаване на заразата.
8. Ролята на предметите от обкръжаващата среда като фактори за предаване на заразата.
9. Живи преносители на заразата. Въшки, комари, бълхи, кърлежи.
10. Възприемчивост и имунитет. Специфична профилактика.
11. Роля на социалните и природните фактори за разпространението на заразните болести.
12. Видове епидемии – водни, контактно-битови, хранителни и кръвни.

13. Епидемиологично проучване – определение, етапи, начин на провеждане, епидемиологичен анализ.
14. Общи профилактични и основни протиепидемични мерки.
15. Мерки в епидемично огнище спрямо болния, съприкосновенците и обкръжаващата ги среда.
16. Физичен метод и средства за дезинфекция в стоматологичната практика.
Контрол.
17. Химичен метод и средства за дезинфекция в стоматологичната практика.
Контрол.
18. Дезинсекция – определение, методи, средства.
19. СПИН.
20. Дифтерия.
21. Скарлатина.
22. Морбили.
23. Варицела.
24. Коклюш и паракоклюш.
25. Грип.
26. Епидемичен паротит.
27. Менингококова инфекция.
28. Хранителни токсикоинфекции – салмонелози, стафилококово отравяне, ботулизъм.
29. Шигелоза.
30. Холера.
31. Вирусни хепатити А, В, С, D, Е.
32. Полиомиелит.
33. Антракс.
34. Хеморагични трески (ККХТ, ХТБС).
35. Шап.
36. Тетанус.
37. Бяс.
38. Нозокомиални (вътреболнични) инфекции.

Учебна литература:

1. Епидемиология на инфекциозните болести, учебник за студенти по медицина и специализиращи лекари, под редакцията на проф. Н. Рибарова, ИК „СИМЕЛПРЕС“, София, 2011, 447 стр. ISBN 978-954-2918-38-7.
2. Епидемиология, учебник за студенти по медицина, под редакцията на проф. Т. Димитрова, Мед. издателство „Арсо“, София, 2012, 203 стр. ISBN 978-954-9301-79-3
3. Епидемиология, учебник за студенти по медицина, под редакцията на проф. Т. Димитрова, Мед. издателство „Арсо“, София, 2017, 233 стр. ISBN 978-954-9301-79-3.
4. Хигиена, екология и епидемиология – учебник за студенти по дентална медицина и фармация, под ред. на Б. Попов, 2007 г. ISBN 978-954-8826-86-0.